

אולם כל הבעיות הולכות וגדלות ככל שמתקרב הילד אל התחנה הבאה.

★ ★ ★

בגיל 4

בגיל 3 1/2

בגיל 5

רבים בהם פיגרו קודם לכן. בן הארבע וחצי מגביר את ריסונו העצמי ומשפר את תכונותיו בשטחים רבים.

★ ★ ★

הוא יוצא מגדרו כמעט בכל הכיוון נים אולי יותר מבכל גיל אחר. הוא מר כה, בועט, מייזה אבנים, שובר חפצים ובור רח. צחוק קולני וטיפשי ותחכמות כעס וחר מה פוקדים אותו לסירוגין. אתם מרגיזים אותו נורא, אומר הוא לעתים קרובות. גם מבהינת הדיבור מהווה גיל זה יוצאדופן: ניבול-הפה של הילד מדהים את הוריו («איפה הוא שמע דיבורים כאלה?»)

הילד אינו משתמש במלים אלה באופן מקרי בלבד. הוא משתעשע בהן וחורז אותן בלחית צחוק קולני.

בטחוננו של הילד שוב הופך מעורר ער וידי ההורים מלאות עבודה. בן ה' שלוש וחצי הוא בעל תיאום לקוי. הוא עלול למעורר, ליפול ולפחד מפני גובה. בעוד שתנועות ידיו וזרועותיו היו עד כה חזות קות וציבות, עלול בגיל זה לרשום על הנייר קו רופף וגס. גם ילד שלא נתפס

הילד מושביע רצון עוד יותר. הוא חמש מלאך, אומרות אמהות של בני חמש, הוא כמעט יותר מדי טוב, משמיר עים בדאמה האבות. אולם, אחרי השקט של גיל חמש באה בתחנה הבאה הסערה. על כן, אין להמריץ את הילד למאמצים

בגיל שנתיים וחצי - עלול הילד להתגלות כעקשני. הוא ממרר בכבי ומרבה לצעוק: "לא לא!" הדרך לטפל בו היא בהיתול "כן, כן" או: "כמובן, אדוני!"

בגיל שלוש וחצי - שוב חוזר הילד להיות חסר בטחון עצמי. הוא עלול להסתגר בתוך עצמו, למעורר יתר על המידה בחליכתו, למצוץ את אגודלו, למצמץ בעיניו.

בגיל שלוש - הילד נזה הרבה יותר לבריות. הוא ניתן הרבה יותר להשפעת הוריו, שקט, מוצא עניין בצעיר צועיו. הוא אפילו מוכן לאסוף את צעצועיו ולארום בחזרה למקומם.

את מעילך? אלא שאלו: איפה צריך לשים את המעיל שלך?

★ ★ ★

בגיל 3

בגיל זה הופכים העניינים שקטים יותר לזמן קצר. בן השלוש, שהינו פחות עיקש ותבעני מקודמו, אומר "כן" באותה קלות בה אמר קודם לכן "לא!"

מאחר שזהו גיל של "גם אני", הרי של עתים קרובות אפשר להביא את הילד לעשיית דברמה תוך הבאת דוגמה של ילד אחר העושה בסדר. אפשר גם להשפיע על הילד בדרכי תבונה עליידי העמדתו במבחן: "בוא נאסוף עכשיו את הצעצועים כדי שיהיה לנו מקום רחב יותר לשחק בהם לאחר הארוחה."

אחרים מבני השלוש יוצאים ממיטותיהם שעה שהמשפחה כולה ישנה ומטיילים בבית באמצע הלילה. דבר זה, בדרך-כלל, לא מזיק אם מבטיחים מראש שהדלתות החיצוניות תהיינה נעולות וחפצים מסוכנים בעלי-ערך יהיו מונעים היטב.

אם תקשרו פעמון דלת חדרו של הילד ותוכלו לדעת בכל פעם שהוא יוצא מחדרו. אין למנוע בעדו מלערוך את סיוולו למקרה לחזרה-רחצה או לכל מקום אליו החליט ללכת. ייתכן וכל רצונו הוא להתבונן בספר כלשהו. הוא יירגע במהירות גדולה לאחר שרצונו יסופק.

במידה שתקטן תשומת-לבך להרגל זה - כן יחלוף יותר מהר. בן הארבע הינו חשדני כלפי הוריו, מגלה יהירות ושחצנות, אפילו איומים בעונשים חריפים משפיעים עליו אך כמעט. המרחק בין המציאות לדמיון הוא קצר מאד לגביו! אין הוא בודה מלכו על-מנת לשקר ביודעין, הוא עושה זאת פשוט כך. יש ללמוד ליהנות מדמיונו. כמובן שיש צורך גם בהגבלות ובמידה לא קטנה של יד חזקה. אך יש לזכור כי יציאתו מגדרו היא תופעה המהווה חלק הכרחי מהתפתחותו. אפשר להשתמש במעשי-קונסט (טריקים) והרפתקניות שונות לגבי הילד, באומרו, למשל: "בוא נקפץ על רגל אחת עד למבחן: האם תוכל להתפשט ברגע אחד?" או "שולחן האכילה" או שאפשר להעמידו במבחן: "האם תוכל להתפשט ברגע אחד?" דרך טובה מאד לעזור לבן הארבע להתגבר על הפחד מפני החושך הוא בכך שנותנים לילד פנס כיס, אותו הוא שם מתחת לכרו בלילה. עובדת הימצאותו של הפנס מספקת לעתים לילה, גם אם אין הוא משתמש בו אף פעם.

★ ★ ★

בגיל 4 1/2

הילד מתחיל לחזור בו מדרכו הבלתי-מרוסנת. הוא מנסה להבחין בין מציאות לימיון ואינו מרבה ול כך להעמיד פנים כמו בגיל ארבע וחצי. זהו גיל המשמש קרש-קפיצה לילדים רבים בתחומים

בגיל חמש - מתנהגים רוב הילדים התנהגות מוכה להפליא. האמהות מתפלאות בלי הרף, מתגאות: "ממש מלי" אך. תופעה זו נשבעית בחלפת.

